

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm || Vitae aulicae

Schopper, Hartmann

Francof. Ad Moen., 1584

VD16 R 1015

Capvt II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70432)

los. Inprimis igitur prospiciat magistratus
sibi hac in re, ne sua priuetur autoritate, aut
spolietur existimatione. Quod fiet, si contem-
ptores sui, maleficos præcipue, latrones, præ-
dones, sicarios, seditiosos seuerissimis afficiat
suppliciiis.

Vir bonus & honestatis amans vxorem su- VII.
am quam in legitimo matrimonio habet, a- *Obsequiū*
more perpetuo diligit, mirificeq; colat. Nec *Vir Vxorē*
secus illius atq; sui ipsius mœrore, luctuque *mutuū te-*
affici, ipsam tueri, defendere, & quoduis pro *netur pra-*
ipsa subire periculum, & ab omni quantum *stare.*
fieri potest, arcere debet iniuria. Si enim vi-
rum se præstare, imperiumque in eam iuxta
verbum Dei, exercere vult: omne illi vicissim
obsequium, benevolentiam animique alacri-
tem exoluere cogitur.

Is qui flagitium aliquod auertere & puni- VIII.
re potest & debet, nec facit, ipsius se facinoris *L. Adigera*
reum efficit. Vnde Seneca in prouerb. ait: lu- *ff. de Pa-*
dicem damnari, cum nocens absoluitur. *tron.*

CAPVT II.

ARGVMENTVM.

Sidera testatur Leo, regalemq; coronam,
Vlcisci Vulpis quod malefacta velit,
Scilicet iniustos punire bonosq; tueri,
Hoc decet, hoc Regem fasq; piumq; iubent.

CVM causa iam caniculi,
Essetq; cornu cognita.
Rex noxia libidine

L 6 *1773*

Regis in-
dignatio.

*Iraq; dicit concitus,
En iuro per monilia,
Et per coronam gemmeam:
Barbamq; testor hispidam,
Graui quod has iniurias
Seueritate puniam,
Ut quisq; possit dicere,*

Officium
regis quid
sit, explicat

*Sacrata iuris optimi
Decreta me defenderes
Et diligenter omnium
Habere curam pauperum,
Probos tueri serio,
Et irrogare fontibus
Pœnas viris iustissimas,
Pacemq; rebus publicam
Iuuare coner omnibus.*

Errare hu-
manum.

*Nam me licet mendacia
Fefellerint vulpecula,
Id. antè multis accidit.
Nec primus is, nec omnium
Fuisse dicar & iustus:
Quem credulum deceperint
Lingua procacis murmuris:
Aut femina dementis,
Et insolens procacitas.
Non ille me fallaciter
In posterum fraudauerit.*

*Quare fideles inuicem
Deliberate Principes,
Pœnis quibus dignissimis
Nos vindicemus Reinken.*

COMMENTARIA.

Observabis ex hoc capite.

Quod piæ matronæ dignitas id præcipuè
 requirat, ne sit improuida aut stulta, sed per-
 pendat sedulò, quid marito suo consulat. Ne
 cum res minus feliciter cesserit, probri plena
 stultitię suę pœnas luat. Quare in primis rem
 domesticam procuret, viro suam nudis de-
 claret verbis sententiam, aliudque monenti
 obtemperet: grauioribus autem se non inge-
 rat negotiis. Nec quicquã sanè matronarum
 dignitati detrahitur, si viri prudentiorum
 quàm suarum coniugũ in rebus arduis vtan-
 tur cõsilio. Præclare autem Liuium M. Por-
 tium Cato in oratione, quam habuit in Mu-
 lieres ornatum pristinum ex lege Oppia sub-
 latum reposcentes: Maiores quidem nostri,
 ait, nullam ne priuatam quidem rem fœmi-
 nas sine autore agere voluerunt: in manu es-
 se parentum, fratrum, virorum: nos si diis
 placet, iam Rempublicam etiam capessere
 oas patimur. Date frenos impotenti naturæ
 & indomito animali. Sic Hector Androma-
 cha uxori ne concederet ad pugnam dissua-
 denti: Tu verò, quod ad te attinet, ait, abi do-
 mum, & quæ tibi curanda sunt, cura, telam,
 & colum, ancillasque exerce. Menon apud
 Platonē, Mulieris, inquit, virtus est domum
 rectè gubernare, dum custodit domestica, vi-
 roque obedit.

Quodnã magistratus officium sit, de quo

L. 7 supe-

I.
 Virtus hone-
 sta matro-
 nae qua sit.

Veteres nec
 priuatis re-
 bus fœmi-
 nas admi-
 serunt.

Hectoris
 magnani-
 mitas.

Lib. 4.

II. *Magistratus pana non à subditis, sed à Deo exigi debet.* superius clarius dictum est, id autē si minus exequitur, nihilominus suam retinet dignitatem, nec quicquam subditis, quo ipsum reprehendant aut puniant, conceditur. Is enim à Deo, per quem gubernationem accepit, puniendus est.

III. *Subditorū officium.* Omnes subditi, præcipuè ditiores semper parati & prompti existant, vt magistratum sua vitia, omnesque iniurias propulsantem, piorumque virtutes & gloriam defendentem summa cum industria, & animi fortitudine protegāt: quò felicius Reipublicæ salus, tranquillitas ciuium, honestasque publica morum procedat, & conseruetur.

CAPVT III.

ARGVMENTVM.

*Obsidione cupit Rex mœnia cingere Sulpis,
Hinc Lupus, hinc gaudens induit arma
Bruno.*

*O fuge latitiam neq; pectore concipe turpem,
Lapsus in arumnas cum tuus hostis erit,
Qui modo Cræsus erat, citò sit pauperrimus
Irus:*

Cræsus est subitò qui prius Irus erat.

*G*audebat Isengrinus,
Brunoq; villis horridus,
Punitre quod Rex cogitet
Cruelitatem Reinikes.
Ipsamq; verbis asperis
In Elisionem concitant.
Tunc Regis Vxor florida,

Regina
prouidè
Regi con-
sultat.